

Filsø-ø, men måtte nedlægge det igen, da leret ikke duede til teglbrænding. Han fornyede 6 af de 7 broer, der fandtes på godsets marker, og den 7. reparerede han, »som er den store over åen, hvilken bro i min sal. svigerfaders tid blev repareret« for 100 rdl. med skibstømmer, indkøbt på strandauktioner. Han havde ikke »nægtet den allermindste og ringeste deres passage over bemt. broer og vaser, når de har fulgt vejen,« men undertiden gik de gennem kornvangene, trods advarsler, hvorpå de gav »grove og ej anstændige svarer,« og da der ikke var nogen alfarvej, men det var hovbøndernes hovvej og gårdens kirkevej, så forbød han al anden færdsel.

Thøger Sterm og frue var de sidste egentlige herregårdsfolk på Søvig. 1787 solgte han nemlig bøndergodset ved auktion, hvorved alle hovbønder og de fleste fribønder købte deres egne gårde til i forvejen aftalte priser.

H. K. Kristensen.

Kilder:

Ribe bispearkiv, kopibogen C4--212. H. K. Kristensen: Ovtrup Sogn 28 f., 220--29.

EN FARLIG TRUSSEL

1726 var Jesper Pedersen i Hornelund blevet uenig med sine bymænd om en plag, de åbenbart havde skullet levere, men som man påstod, Jesper ikke havde betalt sin andel i. Jesper blev vred og sagde, at den, der havde sagt det, skulle få en ulykke. Var det blevet sagt godt et halvt hundrede år tidligere, kunne han let have endt på bålet som troldkarl; for hvor sker der ikke ulykker? Nu gik det anderledes.

Hornelundmændene engagerede en sagfører, Niels

Knudsen på Lunderup, senere rådmand i Varde, og lod ham hjælpe med en retssag mod Jesper. Bymændene havde haft heste, som på »særdeles måde var forulykket« og døde på marken den sommer. De havde endda været friske og sunde om aftenen, men lå døde om morgenen. Det var i sandhed mistænkeligt.

Knudsen spurgte en række vidner, om de havde hørt, »at menige almue mente, hestene var ombragt med forgift.« Vidnerne havde nok hørt fortælle, at Jesper havde tilsagt en Hornelundmand en ulykke, men de havde intet hørt om gift. Knudsen krævede, Jesper skulle stille kaution eller lide arrest på kroppen. Det tog retten ikke stilling til den tingdag (28. jan. 1726).

Næste tingdag, da de fire Hornelundmænd atter havde sagen for, trådte herredsfogden Jacob Knudsen, Østergård i Lyne og Jens P. Lund ved Lyne kirke frem og kautionerede for Jesper, »så de fire mænd kan være trygge og forsikret dem ingen ulykke eller skade efter forberørte ord« skulle tilføjes dem af Jesper. Og Jesper forsikrede de to kautionister, at han ville »holde dem udi alle måder angerløs.« Dernæst betalte han sagsomkostningerne med 2 sletdaler.

Ordet trolddom nævnes ikke, det er ikke mere oppor-
tunt i retten. Når man ikke længere troede på giften,
hvad var man så bange for? Var det voldelig ødelæg-
gelse af dyr og boskab, eller var det – trolddom?

H. K. Kristensen.

Øster-Nørre Horne Herreds tingbog 1726 28/11, 4/2.

ET GAMMELT SOLDATERBREV

Blandt mine slægtspapirer har jeg et brev fra 1807. Det er skrevet i Kiel til en syg (såret?) artillerist, Sakarias